

ԱՄԷ և ՄԻԿԱԷ
Դ. ԳՐԱԴԱՆ ՄՕՂԱՆԻԿԵՆ

7

Բ

9

ԲԻԻՉԱՆԴ ԹՕՓԱԼԻԿԱՆ - ԱՐՉԱՆ

ԱՅԳԱԿԱՆԻՍ

ՔԵՐՐՈՒՄՆԵՐ

1924 - 1929

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ Գ.Պ ՄԵՂԱՆԻՍԻ
ԱՆՈՒՆԻ - ՉԼԻՆԻ - ՉԵՐՈՒԹ
ԳԼԽ Բ. ԾԻՒ ԶԶ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՆ
1930
ՊՐԻՆՏԵՐ
ԿՆԵՂՍԻՄԻ

600

Այս գործին սպագրուած
է 25 օրինակ *Ingres* քուղ-
րի վրայ: Ասորդանկար
է սպագրուածին հեղինա-
կի ձևով:

... Բիզանդ թօփալեան

Սիրելի եղբայրակից,

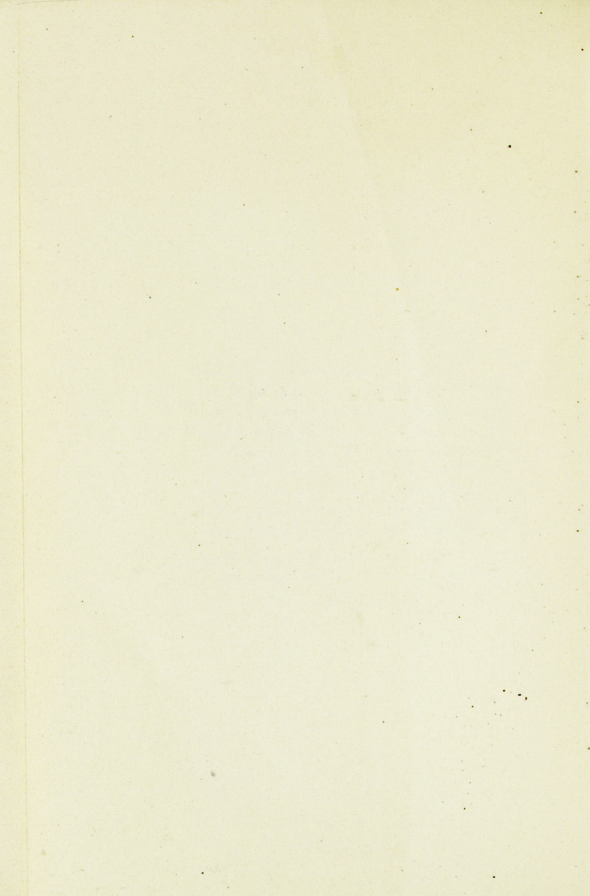
Թոյլ տուէ՛ք անկեղծօրեմ Ձեզ շնորհաւորել
իրեն հարազատ քանաստեղծ մը: Հանոյ՛նով կարդա-
ցի ինչ որ կայ Վլյգահանդեսին մէջ: Ձեր զգայնու-
թիւնը նուրբ բեղեր ունի որոհցմով կ'ընդունի եւ կը
վերաբացարեկ իրենու եւ հոգիներու ներդաշնակու-
թիւնը: Քիչ քան կը պակսի Ձեր արուեստին - քե-
րեւս ինչ մը անկի ինքնասպորիւն միայն - ճիշդ
սպաւորութիւնը օտու համար Ձեր զգայնութեան որ
հազուադէպօրեմ նուրբ եւ ընկալուչ է, կը կրկնեմ:

Ձերդ սիրտլիւր զգացումներով

3 Յուլիս 1929

ՎԱԼԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

Դահիրէ

ԱՅԳԱՀԱՆԴԷՍ

Հայաստան

Հեռուն տեսայ երկիրը իմ զարաւոր
Իմ հայրենի աշխարհն հրա՛ջք, սեւաչեայ,
Ու իր կարօտ ու քաղցրութիւնն հարազատ
Դիմաւորեց զիս մօր մը պէս հեռակայ:

Հայաստա՛ն, իմ երկիր կապոյտ ու երազ
Քու ցանկալի կրճքիդ վրայ լուսաշատ
Արեւը բո՛ց ու օրհնութիւն է ահա,
Ու տարածուող հալած սօկի պերճիմաստ...

Դիւցազներու քաղցրախորհուրդ օրօրան
Ու անմատոյց հորիզոնէն լեռներուդ,
Հոսող ազրիւր - ահունքներէդ գլիզբլան

Դեռ կը ցանկամ կորզել քերթուա՛ծն հրաշող
Մեր սրտերու աւե՛ր մեհեանն օծելու,
Մեկնելու մեր կեանքի իմաստը մաշող...:

Օրհնութեան եւ Լոյսի համար

Հայկական ու տրբտում տաճարի մը վըրայ
Իջնող լճւո օրհնութեան ու յոյսի նման վեհ,
Մենաւոր այս տունի երկինքէն կենսաբեր
Ճառագայթ մը միայն, Տէ՛ր, թոյլ տուր որ շողայ :

Անցեալը փոթորկոտ ծառաստան մըն է մեր —
Ուր հսկայ կաղնիներ թեւաբեկ դառնութեամբ
Իրենց երգն անաւոր թերթ առ թերթ կը թափեն
Ճամբուն վրայ այս անվերջ վերելքին տարուբեր :

Անա տուն մը միայն չորս պատով բարձրացած
Հովերու քառաթեւ շաչումին դէմ կանգուն
- Հանգրըւան մ'անձկագին յոյզերու և կեանքի -
Որ լոյսի կ'ըստասէ աչքերով լայնարաց... :

Ինչպէս մերթ հայկական տաճարի մը վըրայ
Իջնող լուռ օրհնութեան ու յոյսի նման վեհ,
Մեր խոնարհ այս տունի երկինքէն կենսաբեր
Ճառագայթ մը միայն, Տէ՛ր, թոյլ տուր որ շողայ... :

1929

Ս Ի Ր Ո Յ Ժ Պ Ի Տ

*
* *

Եկաւ անցաւ

Ստուերն անոր լուռ, անձայն . . .

Սրտիս մէջ ցաւ .

Ու խախտե՞նէր արթընցան :

Ու անմեկին

Յոյզերով մեղմ, սիրահար

Դեռ իմ հոգին

Կ'զգայ կարօտն անոր վառ . . .

Փ ո ր ի կ յ ա շ Ե ր գ

Պարզ աղջիկայ մը պայծառ
Աչքերուն մէջ ժպտող մեղմ
Քաղցրախորհուրդ ու ազուր
Սիրոյ կայծը կը յիշեմ ...

Ու նուագուն ու մեղմիկ
Լուսէ սարսուռ մը գգուող
Կը յիշեմ հեզ աղջիկայ
Մազերուն մէջ սսկեշող:

Կը յիշեմ լո՛ւռ, չերգըւած
Մըտերմիկ երգ մը սիրոյ ...

1928

Ա Վ Տ Ղ Ե Ր Ո Ւ Ա Ն Ա Կ

Աստղերուն տակ գիշերուան մէջ անխըռով
Եւ ծառերու սօսափիւնին մէջ հանգարա
Մեղեգիներ ու մենեղներ անաւարտ ...

Խռովայոյզ մորմօքն երկար, խօլ օրուան
Անէպցման անդորրին մէջ կը հալի:
... Եւ նուազկօտ, մեղմ հնչիւններ յոյզով լի...:

Աստղերուն տակ գիշերուայ մէջ անխըռով
Կը փողփողին թփփիչ սէրերն լուռ, անմար
Քանգիւններով հեղամբբմունջ, սիրալար:

Գիշերուան մէջ, աստղերուն տակ անխըռով:

1924

*
* *

Կը գիւթեն ինձ տակաւին
Մեղմ հնչիւններն արծաթէ
Սիրտս սիրով մը անդին
Խաղերուդ մէջ կ'արտասուէ :

Մորմօք, յոյզեր օրօրուն
Օտար՝ կեանքիս — աստղ ցրտին —
Երազի պէս կը զեղուն
Հուր-հուր վարդեր իմ սրտին . . . :

. . . Արդէն զուարթ ենք որպէս
Արբած, անվիշտ անվրդով
Օ՛րարի քոյր, հըրակէզ
Վառէ՛ սիրտս քո խանդով . . .

*
* *

Բարի ժըպիտ մը դէմքիդ
եւ նայուածք մը գործովս՝
Արչալոյսի շողերով
Յուշիկ եկար դու ինձ մօտ :
Յաւերժութիւնն աչքերուդ
Սիրոյ արեւ մ'էր անհուն .
Ու ժպտէզ քաղեցի
Արչալոյսներ վարդազոյն :
Սիրոյ բառեր ու տրտում
Քաղցրութիւններ մեղմապին
Կեանքի յոգնած կայծերով
Բոցափառուած կ'արծարծին :
Հոգիիս մէջ առյաւէտ
Խոտիք մը լուռ հիացման
Կը յորդի պերճ, ու գարուն
Յոյսերս ընդմիշտ կ'արթըննան :

1924

* * *

Մենաւոր ժամ. — արբտում քո՛յր,
Մըտածումիս մէջ կ'անցնիս
Հըրեշտակի ըստիտակ
Լոյս թեւերով ձիւնաթոյր:

Ու այս գիշեր — Վըշտակէզ
Ո՛վ հեռաւոր տիրութիւն —
Սրբազան քուրմ մ'է հոգիս
Աղօթքի պէս պաշտօց քեզ:

Ատտուածային խորքերէն
Սիրոյ անհուն մեհեանին
Լոյսի շո՛ղ մը, արբտում քո՛յր ...

Ձի ցաւատանջ սրտիս մէջ
Կը նշմարեմ անսահման
Փլու գումներ մահարոյր ...

1928

* * *

Լուս է սիրտս և աննըկուն
Խաւարն ինձմէ կու տայ խոյս. —
Աշխարհն ահա կարծես կ'ոգէ
Անժահութի'ւնն իմ հոգւոյս:

Կ'ուզէի ևս երթալ նետուիլ
Հոգիներու մէջ արքտուս —
Հրկիզելու խորքն անսահման
Թշուառութեան գերագոյն:

Ձի կեանքն անոնց՝ անարեւ յոյս —
Ու դառնութիւն անըսպառ ...
Երթա՛լ, լս՛յս տալ, աստղազարդե՛լ,
Ձօնե՛լ հոգիս բոցափառ ...

1924

*
* *

Սիրոյ ջաշին շառայլներէն
Դէմքդ լուսով մ'անսահման
Անհունօրէն բոցափառուած
Կը ցոլայ վեհ, զիւթական:

Եւ խելայեղ լուսապայծառ
ձառապայթներդ ոսկեծիր
Անմահութեան ազրիւրին մօտ
Ողջ սրտիս մէջ ցրուեցիր:

Օրերն անուշ մեզ թող օրրեն
Երազի պէս, օ', պայծառ,
Կեանքը թանկ է, ոչինչ կրկին
Մարեւէ վերջ չի դառնար...:

* *

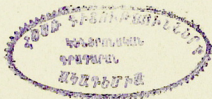
Արծաթակուռ ազաւնիի թեւերով
Հաղորդութեան գոհար սկիւ մը զեզուն՝
Դու թանկագին խորհուրդներով պարուրուած
Աստուածային հրաշք մըն ես գերագոյն:

Առաւօտեան պայծառագեղ ճառագայթ —
Արեւելքի արեւը - լո՛յս, մեծափառ
Ու քաղցրածոր խորհուրդ խորին զիւթական,
Հաղորդութեան, վերացումի՛ մը համար...

Հրազդա՛նը դու մեծագոյ, շառաչուն
Իմ հոգիի մշտաբարբառ խորհուրդին,
Ու իմաստուն ազրիւրն անուշ, հեզասահ
Իմ սրտազեղ արրեցութեան անուրջին:

Հայեացքդ այսօր զմրուխտ ֆօնի մը մէջէն
Սրշալոյսի յայտնութիւն մը աւետեց...
Ի՛նչպէս կոչել լուսացնցուղ աչքերուդ
Գերերկրային բարութիւնը, խանդը մեծ...:

1925

*
* *

Զիւնի սառած գիշերին մէջ
Լացող որբի հառաչանք՝
Սրտանմլիկ կը հեկեկայ իմ հոգիս...

Թեւատ թըռչունն մը կձկըտած՝
Յոյսը՝ այս մուխ գիշերին մէջ
Ու նետահար, վիրաւոր
Զիւնի անրիճ սպիտակին
Վըրայ կարմիր հեւքերով...

Որբացած յոյս իմ հոգիս...

1926

Ս ի ռ ո յ ծ ա մ

Սիրոյ արտում արբեցութեան, խորհուրդի
Այս գերագոյն վայրկեանին մէջ անսահման
Ուրբա՛ն քաղցր է ու քաղցրօրէն անպատում
Մկրտութիւնն հրճուանքի և զառնութեան... :

Ղուանակի մեղմ արծաթումին մէջ՝ բոցէ
Համբոյրներու հեւքերն ահա հոգեկան...
Ու միջոցին մէջ օրօրուող մայրիներ
Սրտազեղուն տենդով մը լուռ կ'արբենա՛ն :

Եւ ինչո՛ւ զեռ չարտասանել բառ առ բառ
Սիրոյ ամբողջ երջանկութիւնն աստղագեղ,
Ու սրտերու սըրբազնագոյն խորանէն
Զըհազորդուիլ արբեցութեամբ այս շքեղ :

1927

Կ ո յ ս ի մ ը հ ա մ ա ր

Կոյսի մը համար որ այսպէս մեռաւ
Ըլլա՛լ մըտածում մը խորհրդաւոր,
Աստղի մը համար այնքան քաղցրաշող
Ըլլալ սրբաւոր, ազօթող ու լուռ...

Եւ ըլլալ մենա՛կ, անարեւ, անլո՛յս,
Ու մեկամաղձոտ ե՛րգ մը ծանրօրօր
Ունենալ հոգւոյդ ամայութեան մէջ...
Կայծի՛ մը համար մարած ու ազուոր...

Ու ըլլա՛լ տրտում մեղեղի մ'անոլերջ
Աստղերու կորած հեռքը սրտնող,
Որպէս իմ հոգիս անյո՛յս ու անշող... :

1928

* *
*

Անծանօթ սիրտ մ'արիւննող գիշերին մէջ հեծկլտաց...
Քնքո՛յշ, քնքո՛յշ, սպիտակ թարթիչներով լուսաշող
լուսնակը լուռ անձրեւեց և մօր մը պէս սրտաբաց
Գրկեց վանկերը սիրոյ և հծծիւնները մաշող... :

Յայգահամերզը անհուն համբոյր մըն է սիրածոր
Ուր ոգիներն անցեալին լուռ, մեղմաշունչ կը թրթռան
Մինչ հեծեծանք մը սարսուռն որպէս աղօթք ծանրօրօր
Հոն սփփանք կը բաշխէ հոգիներուն անսահման :

Լուսնի շոյերը արտում քաղցրութեան մը պէս աղուոր
Կ'օժեն հծծիւնն այս ժամուն որպէս խաղաղ օրհնութիւն
Յայգահամերզը անհուն համբոյր մըն է սիրածոր... :

1927

Ա ս ա ո շ ա ծ ա մ ա յ ր

Արևելաստագէտը քեզ միշտ կը յղանայ արցունքով,
Ու վշտի մէջ պարտւրուած, չքեղօրէն ցաւագին.
Երանութիւնն արցունքիդ՝ հոգիիդ պէս պարզաչող
Լոյսի շիթեր կը վառէ մեր սրտերու խաւարին:

Բիւրեղաշիթ արցունքի կաթիլներէն յամբարար
Հոգիիդ մէջ տառապող՝ շքնորհալի ու տըրտում
Քաղցրութիւններ կը շողան, սրտազեղուն օրհնութեան
Վերացումի ու յոյսի աղօթքին պէս անղաղբում...:

Բիւրերուդ մէջ չեմմագին կը տեսնեմ լոյսը կրկին
Աստուածութեան մը անհունն - Քաղցրահայեաց ակնարկիդ
Հըմայքին տակ յամբօրէն կը ծնրաղբէ իմ հոգին
Էութենէդ խնդրելու հաւատքի շող մը վըճիտ:

Դու կաթնաղբիւրը մաքս'ւր, աստուածագեղ կուսութիւն,
Ու անսահման դուրս - գորով, վեհ մարմնացում բարութեան
Նայուածքիդ մէջ կը լենա՛յ ահաւոր շունչը վշտին
Յեղիս վշտին պէս անհուն ու անոր չափ եղակա՛ն:

Քեզմէ՛ է որ կը յուսան կարեկցութիւն հարազատ
Յեղիս մայրերը բոլոր՝ որդեկորոյս, ոգեվար —
Որովհետև մայրական սիրտը ճանչցաւ ցաւերու
Նուիրումի՛ ու սիրոյ գողգոթաները խաւար:

Ո Ր Ո Ն Ո Ւ Մ

Ահա՛ սիրտըս հրմլըւած; մռթ սկաւառակ մ'արեի
Օրերու այս յաւերժական խաւարին մէջ խարխափող,
Ու արնալառ ցայգահանդէս արուեստական լոյսերու
Առաջացող իր գիշերի գինովութեան մէջ մարող:

Տժգոյն ցոլքեր ու յուսահատ նայուածքներու անթափանց,
Ապակեչող ու բեկրեկուն ցոլացումներ հարցական
Այս անիմատտ ու անանուն գիշերին մէջ խելագար
Աստանդական հանդիսութեամբ իրենց պարը կը դառնան:

Ինչպէս Ֆրանսոս մը ալեհեր և ուժգնօրէն յուսաբեկ
Նետե՛լ արդեօք սիրտս անխընայ՝ խարոյկին մէջ անսահման,
Իմաստութեան մատենաներն այս ա՛յ էջ առ էջ պատըռտել
Ներկայանա՛լ անհունին զէմ այգալոյսով մ'յաղթական . . . :

1929

ԱՆՈՒՆՆ ԿՐԻՍ

Անունը սրտիս զարկերուն վրայ
Մուրճէ հարուած է ու մեղամաղձոտ
Արձագանդ մ'անվերջ՝ խորհուրդ հեռակայ՝
Որ կու գայ բախել զուռս այս առաւօտ:

Ան՞ն հոգմակո՞ժ, զու սառած ժրպիտ,
Ու վայրի արշաւ, հրայրքոտ ցասո՛ւմ,
Ելեքտըրական սարսուռ ցնորամիտ,
Երակներուն մէջ բո՛ց մը անդադրում...

Հրկէզ հոգիիս անջրբոյեաին մէջ
Ու քա՞ն յուշ ու երգ, սիրոյ զառնութիւն...
Ան՞ն հոգմակո՞ժ, օրերուդ անվերջ
Հրմայքն հոգիիս կ'իշխէ մըշտարթուն:

1929

ELÉGIE

Մթութիւնն առխարխալի կ'ընթանայ
Խորհուրդի ու յոյսի այս ժամունն .
Տրամութիւն մը անխօս, հեկեկուն՝
Սրտերու դամբանին մէջ հսկայ
Կը դառնայ ջութակի հեծք մը սուր :

...Ու մենա'կ ունկնդրել հեռաւոր
Ձայներու եղերերգն՝ արբամօրօր
Անձկութեամբ մ'անըստառ ու արխուր...

...Աստուածներ կարծես վար կը հակին
Աստղերու պըսակէն մերկացած,
Այս սուգի անդունդին լայնարաց
Նեանելո՛ւ բուռ մը լոյս մեղմագին...

Երաժշտական սպառնութիւն

Բեթովէնի փոթորկոտ, խռոտվայոյզ հոգիէն
չըզօր կայծեր կը ցայտեն այս գիշերին մէջ խաւար.
Դաշնամուրը հոն հսկայ տաճար մըն է գոթական՝
Ուր հոգիներ կ'ազօթեն ձեր Աստուծոյ մեծափառ:

Ու մարդկային յոյզերու ուկէանին վրայ անհուն՝
Հանճարին հուրն ողբակոծ կը սաւառնի թեարաց.
Հոգիներու նաւարեկ խլեակները մարտընչող
Անոր յոյսին կը փարին՝ անհունութեամբ փոթորկած:

...Դեռ սէնֆօնին չաւարտած՝ բոլոր յոյզերն անանուն
Կը մորմօքին ընդերկա՛ր մարմար շիրմի մը վըրան.-
Նայուածքները շըլմորուն կիսամութի մէջ կախուած
Բեթովէնի ըսպիտակ դիմակին պէս կը սարսռան...:

S h u t i f

Կեանքի անյայտ, անպարագիր ակունքէն
Ու անմատոյց հանգրբւանէն հեռաւոր
Սիրոյ կանչ մը կը բարձրանայ դատարկած
Հոգիներու ամայութեան արամօրօր:

Խորհուրդներու մեհեանին մէջ հոյակապ
Քրմուհիներ սիրոյ բոցեր կը բաշխեն.
Ու յաղթական հրկիզումի շուրջպարով
Աստղեր կ'անցնին լուսահանդէս անհունէն:

Մարմար շիրիմն ա'լ կ'անհետի սըրտերու
Ցնորակոծ մենութենէն մեծափառ,
Մարդոց հոգին կը վերանայ բանարւած
Անկարելի աշխարհներէն յամբարար:

Կեանքի, սիրոյ տրտում կայծեր ու խորհուրդ
Երջանկութեան գինիին մէջ կը վառեն
Աբրեցումի լոյսի ջահերն անսահման՝
Խելագարուած իմաստութեամբ մ'հրեղէն:

Ու սրտերու ողկոյղներէն արնագոյն
Գինին ըմպել այս երազով լուսացան —
Ո՛վ Սէր, փառքիդ լրացումին մէջ պայծառ
Ձգնուել յորդ սարսուռն այրող յաւիտեան... .

Ն ո Ր Յ Ր Կ Ե Ր Ա Տ Ի Տ

Անհարազատ ճամբուն վրայ հողիս արժողոյն
Ինչպէս այս հոծ քաղաքներու ժողոջներէն
Անցնող ախար, գերեվարուած եզնիկ մ'երկչոս
Ողբերգական իր աչքերով կ'անցնի նորէն...

Ո՛չ մի վոքրիկ սփոփանքի, յոյսի սարսուռ
Տրտում ցաւի, ո՛չ մէկ սիրոյ գէթ քաղցրութիւն.
Վա՛ղք մը միայն ու հեւ ի հեւ մռշթ արշաւանք՝
Դէպ հեռաւոր ու անձանօթ խորքն օրերուն:

Ու օրերը կապար զըրան հազած կու գան
Հողիներու սեմին վրայ խորաքանդակ
Դառնութիւններ ու սե խոնջէնք հաղորդելու:

...Անհարազատ ճամբուն վրայ սիրտս հերարձակ
Ընկըրկումի ու շընչաստպառ այս վերելքի
Պիտի կընա՞յ հանդըլւաններն իր բսղառելու...

Փ ո ղ ո ճ ո ռ մ

Անճրեւոտ յիշատակ մը արբտում...
Մենաւոր ու հրպարտ աչքերով
Արախ մէջ բարախող դառնութիւնն:

Փողոցին երգն ահա
Կիսամութ անցքերէն կը սողայ
Ժխորով ու կըրքով թաթաւուն:

Կը դառնան ահա բիւր մօթորներ
Սյս գինով ու արտում քաղաքի
Արախն մէջ խօլարչա՛ւ քայլերով:

Հողւոյս մէջ դողան կիսաստուեր
Փեղկերէն կաթկըթող լոյսերով
Նկարուող ժըպիաներ խուսափուկ:

Մենաւոր երգ մ'ահա շրթներուն
Տրամութիւնս օրօրուող քայլերով
Արտերու կ'իջնէ խորքն անանուն...:

Հ ա յ Կ Կ

Արուեստգէտ Եկարիյ
Եղիա Գասպարեանի

Անապատի լիւշերուն մօտ զաւաղիւր
Քաղաք մը լուռ ու արեւով բոցափառ.
Նիզակները գետին խրած ու հանդիպո՞ւ
Ասպետական հրոսթախումը մ'ոգեւիար...

Արե՛ւ ու լոյս, հաղարախաղ երանգներ —
Արեւելեան պէյզած, խորհուրդ տիրական...
Ոճրագալար մեծ հանգրքւան - ճանապարհ
Անկարելի սպանդներու և մահուան... :

* * *

Դարերու մութ երգը տխուր ու մաշուած
Կարմրբաներկ մարմարներու վըրայ խոր
Արձագանդող դարերուն հետ՝ անփոփոխ
Հոգիներու սլարապսւթեան մէջ անգորբ :

Ու վեհերոտ նայուածքներու տակ յոգնած
Ինչ որ տարտամ ճակատագրով բեռնաւոր
Կը թափառին բաղմուտիւններ գլխահակ :

Կամարակապ փողոցներու վըրայ մինչ՝
Անմեղունակ գեղու-իներ մեղրադէմ
Իրենց քնքոյշ քալուածքի երգն համաշափ
Քարերու վրայ, հոն մեղմօրէն կը փչրեն...

1928

Յ ու շ հ ր ե կ ո յ

Աղօթքի մը պէս տրտում ու մեղմօրօր նայուածքով
Որբուհիներ են հողւոյս յիշատակները այսօր,
Հին օրերու սիրելի ու մըտերիմ նայուածքներ
Հընազարեան մատուռի սուրբերուն պէս սըգաւոր:

Շատրուանի գըլգըլան ջուրերու մեղմ երգին մէջ
Կը լսեմ ձայնը նորէն սիրելիի մը անուշ...
Եւ իմ հոգին կ'արբենայ հին դարունի մը շունչով
Ու պաշտումի անանուն ծաղիկներով գեղանոյշ:

Ո՛վ տրտուածինը սիրոյ յիշատակին պաշտելի
Իմ էութեան մէջ տրտում՝ բոցալառող ազամանդ,
Որ փշրած եմ հոգիիս երջանկութեան ակունքին
Հաւատաւոր քուրմի մը յիմարութեամբ ջերմեռանդ...:

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ՍԷՆՏՈՆԻ

(Հ Ա Տ Ո Ւ Ա Մ)

I.

(Երեկոյեան սենթօնի: Հոգիներու սեմին վերայ ա՛նա ես՝
Երիտասարդ ուղեւոր,
Հաւատաւոր երկիւղանքով սարսըռուն,
Ալքերըս գոց ու թեւերըս տարածուած,
Երկըրպարու,
Պատարագ:)

Ու երեկոն սիրայիտ մայր մըն է
աճա, որ կը գրկէ շուրթիւնը պարապին:
Անշունչ իրնոր յանկարծ կը հազնին փայլ
մը ոսկեհուր: Բարտիներու կասարիւն կար-
միտ մոմեր արհի: Լոսոթիւն:

ՀԵՌԱՒՈՐ ԶՈՒԹԱԿ ՄԸ

... Երեկոն քաղցրանո՛յշ մեղեղի մ'է՛ տըրտում,
Որքան՞ն յոյզ ու երազ, ցանկութիւն անդազրուամ:

Ու սիրոյ անքննիւն բարձրագոյն շողերէն
Տրամանոյշ այս հեծճքը կու գամ եւ բերել ձեզ,
Ո՛ր իմ քոյր հոգիներ...

ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒ ԵՐԳԸ

Սիրուն քոյրե՛ր, անհունութեան մէջ սիրոյ
ձոյսերու պար ու զմբուխտի ցոլքերով
Բոցավառե՛նք մեր էութիւնն օրօրուն.
Վառե՛նք ջահը երանութեան ցոլքերով
Վառե՛նք սրտերն երանութեան ցոլքերով:

ՀԵՌԱԻՈՐ ՋՈՒԹԱԿԸ

Պէ՛հա տրտում պահը սիրոյ
Բոցակայլակ լոյսի շիթեր կ'իյնան
Քաշարուն...

Լոյսի սեճերի, մթնշաղի ոսկեզանակ օրի-
Շուրիւն: Լճակի մօտ մշտօրօր պար եւ մեղեդի:

ԱՆՅԵՈՂ ԱՂՋԻԿԵՐՈՒ ԽՈՒՄՔ

Ո՛վ սառսըռուն քոյրեր,
Երազ-հուրիններու, խորհուրդի
Պարը զառնանք գիշերին մէջ
աննըման...

Ձայները կը հնոսնան: Լռութիւն:
Սուսերներ կը յածին պուրակի խորհրուն:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԸ (Արտասանող)

Ինչպէ՛ս ահա կը մնծնայ յուզումնատենչ սրտիս մէջ
Սիրոյ ալիքն յորդազեղ, շքեղօրէն ու տրտում
Արբեցումովն անսահման բազմարուրեան վարդերու
Գեղեցկութեան այս պայծա՛ռ երեկոյին մէջ քրքում:

Այս սպիտակ ու աղուոր երջանկութեան մէջ կեանքի
Եղեր ինձ հետ մըտերիմ ու մարմնացումն այս երազ...
Յաւերժակա՛ն թագուհի...

ԳԵՂԵՑԿՈՒՇԻՆ (ընդհատ)

Ո՛ր, աչքերուդ մէջ...

Սյնքան սարսուռ ու կայծկլտում...

Նայուածքիդ մէջ մուրրուն

Ի՞նչ կայ այնքան

Դիւթական...

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԸ

Յաւերժական գեղեցկութի՛ւն,

Ու հոգիիդ աստեղածին

Արտացումն է դերագոյն

Բիրերու տակ... արուեստագէտ մ'արտուածային

Իր էութիւնն է հազցուցեր

Արձանացած սրպէս երազ

Կուսական...

Ու արեւը իր խառոյկն է հրեհած

Կարմրաշող օրուայ զոհը օսնելու

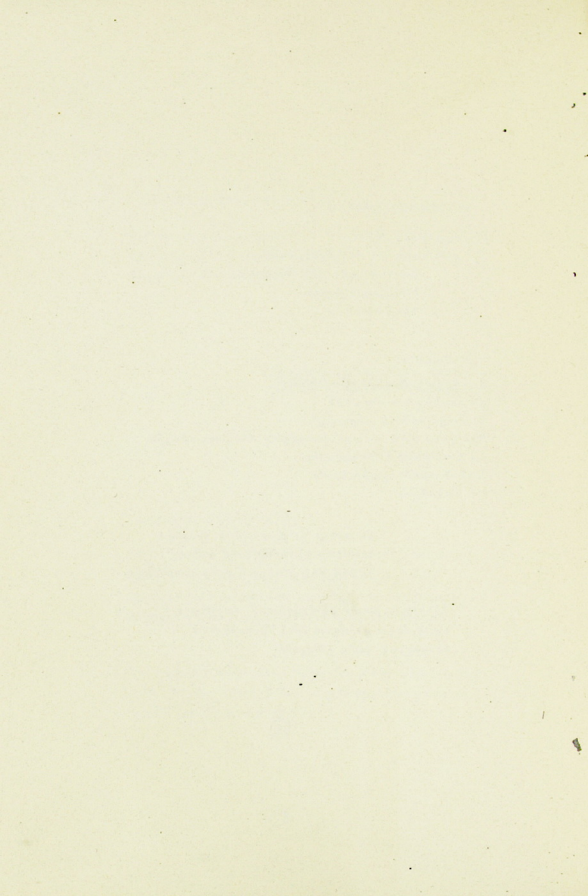
Գիշերի մեծ քիւերուն վրայ օտարուն...

Գիծները կը խալին գիրկընդխառն. հագրագոյն

սօուեղներու գերագոյն պահ. Գարրիերեան

ճերդաշնակ, լու՛ն զմայլանք:

Գ ի շ ե ր Լ ու ս ա յ ե ղ

Գոյներու պար

Լուսարձակներ ցայտադրիւր

Ու գիշերի սրտին վըրայ արիւննոյ

բոցեր հեռաւոր...

Մենտութենէն սենեակիս —

Արուեստական գաշտանըկար

Ու անհանդարտ պատկերներու մէջ տիրող

Տրտում հողին խենթ ազըլկայ մ'անանուն...

×

Տրտութիւնն կ'իջնէ

Արտերու այս պարապութեան

Մէջ թրթռացող երգի մը նըման

Ու երբեմն հսկայ ծառաստաններու

Ընդմէջէն անցնող որդէս դող անհուն:

Ինքնաշարժերու լամբերը նետուած

գիշերուայ գանկին

Իտոսչներուն մէջ՝ լուսէ նիզակներ...

Մենտութեան մէջ:

Նրադադոյն զգայնութիւնն

սըրտիս վըրայ մանկական

կը նկարէ յոյզեր...

×

Համանուագն հողիներու հեռաւոր —

Դաշնամուրի ստեղնաշար բաղմահունչ

Բաղմաղաղակ, խորո՛ւնկ թելիք հեռադրի

Հողին արբտում հարուածներուն տակ անփերջ:

×

Ծառուղին լոյսէ արցունքներով գէջ

տանդագին

կը սուբայ

Մեր հեւացող ինքնաշարժի անխնեբուն

տակ զարձեալ

Ու ջութակի լարերուն չափ զգայուն

Սրտիդ տրոփն հըրահուր

գեռ կ'զգամ...

Յայգահանդես —

Խելահեղ սարը այս՝

Բարձրախօսի ալիքներուն մէջ խորունկ

Համադրութիւն հոգեկան...

Մեր խենթութեան բաժակներուն մէջ

կարմիր

Գինովութիւնն վարդի թերթ է ու քրքիչ...

Ու արտասուելը սրտիս

Այս յուզումին տակ սիրոյ...

Մինչ միտիդ թարմ վարդակարմիրն

Ես շրթներուս կը տանիմ

որպէս բաժակ բիւրեղեայ...

Ու ջութակի լարերուն չափ զգայուն

Սիրտդ ձեռքիս մէջ...

×

Կրճիդ վըրայ արնավառ

Բիւրեղ մ'է ահա հոգիս...

Զգայնութիւն կսուշարին Մէջ

Օրերու այս

խելագար

Արշաւին մէջ հուժկու

Կրակէ երակները մեր

տենդագի'ն

Կը բարբախեն տենչ մը սուր...

Կըժկըտած անկիւնէդ

Կիսամութ

ալիքներն արամութեան

Աչքերուդ խորքերուն՝ կը վառեն

Ապրելու տենչն ահա...

Օրերու խնթ ու զըմնէ

Երկվարին վըրայ

մենք

չեւասպառ...

Ու նրբազգած մեր էութիւնն հանգրիհող

չեռաւորի գինովութեան մէջ ահա...

Ու սաքերով երկաթեայ

մեր զանգըւածն ահաւոր

Մղոններու երկաթ սիտերն կը սարսէ...

×

Սեղմուի՛ր կողքիս լուռ

մըտերի՛մ

Ու այս օտար ու վայրենի ժամերու

երաժըշտական

հըսկայ ողւոյն ականջ դի՛ր...

Հեռաւորը վըշըւած է...

Սահայն ս'վ

պիտի կրնայք վըշըւելի

Հողմին նման հաղարաթեւ

Ֆիշերին դէմ այս հըսկայ...

Փակէ՛ աչքերս

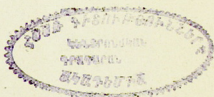
Ու բարձրացուր լուսէ խորհուրդն աչքերուդ

ձակտին վըրսջ

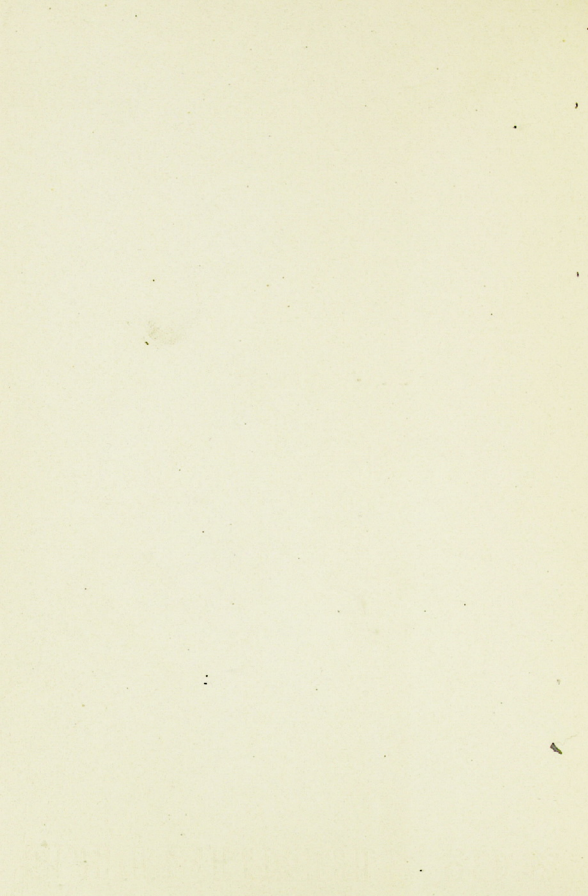
Մըտածու միս...

Հեռաւորը

վըշըւած...

Նամակ Պ. Վ. Թեֆեանիկ	3
Հայաստան	7
Օրհնութեան եւ Լոյսի համար	8
Սիրոյ ժպիտ	9
Փոսրիկ յուշերգ	10
Աստղերուն սուի	11
* * Կը դիւրեմ ինձ...	12
* * Բարի ժպիտ մը...	13
* * Մենաւոր ժամ...	14
* * Լուսն կ սիրես...	15
* * Սիրոյ բահիկ...	16
* * Արժաքակալուն աղաւթի...	17
* * Ձիծի ստաւած գիշեր...	18
Սիրոյ ժամ	19
Կոյսի մը համար	20
* * Անձաւոք սիրես...	21
Աստուծամայր	22
Որոնում	23
Աղանը սրտիս	24
Քւէճալ	25
Երամշտական սպաւորուրիւն	26
Տեսիլք	27
Նոր օրերու հետ	28
Փողոցում	29
Հալիւք	30
Յուշերեկոյ	31
ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՆՆՅՈՒՆ	32
Գիշեր յուսայեղ	37
Զգայնութիւն կառաւարիկն մէջ	39

ԳԻՆԸ՝ 6 ՅՐԱՆԲ

ՏՊ. «ԱՐԱՒՈ» - Բ. Թ.

39, RUE TLEL. ALEP

ԳԱՍ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0318012

272

600